

Møte i Omsetningsrådet

Protokollen fra dette møtet frigis ved møteslutt.

torsdag 20 august 2026, 08:30 - 08:40

Digitalt møte

Deltakere

Rådsmedlemmer

Björg Tørresdal, Anne Berit Aker Hansen, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Gaute Lenvik, Jens Lippestad, Vidar Olsen, Rolf Øyvind Thune, Tor Jacob Solberg, Johan Narum, Bjørn Gimming, Ann Lisbet Brathaug

Landbruksdirektoratet

Mari Vengnes, Haavard Elstrand, Hege Heiberg, Johanna Isaksen, Ida Louise Bjønness, Ellen Karin Solevåg

Møteprotokoll

58/26

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Beskrivelse

Saksdokumentene er gjort tilgjengelig i styreportalen Admincontrol.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

59/26

Orientering om protokoll fra forrige møte

Beskrivelse

Protokollen fra møtet 22. juni 2026 er elektronisk signert av samtlige møtedeltakere i rådet.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet tar signert protokoll fra møtet 22. juni 2026 til orientering.

 Protokoll_Møte i Omsetningsrådet_220626.pdf

60/26

Korn - Omsetningsavgift korn - kornåret 2026/2027

Beskrivelse

Landbruks- og matdepartementet har vedtatt maksimalsats for omsetningsavgift for korn og oljefrø for kornåret 2026/2027 på 11,5 øre per kg, gjeldende fra 1. juli 2026. Felleskjøpet Agri har lagt fram en avlingsprognose på 1 293 800 tonn norsk korn, eksklusive oljefrø og erter, derav 184 800 tonn mathvete, og foreslår at omsetningsavgiften på korn og oljefrø fastsettes for perioden fra 01.07.2026 til 30.06.2027, kornåret 2026/2027, til 6,5 øre per kg.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsavgiften på korn og oljefrø fastsettes for perioden fra 01.07.2026 til 30.06.2027, kornåret 2026/2027, til 6,5 øre per kg.

 Sak 060-26 - Innstilling - Omsetningsavgift korn - kornåret 2026 - 2027.pdf

 Sak 060-26 - Vedlegg 1 - Omsetningsavgift 2026-27.pdf

 Sak 060-26 - Vedlegg 2 - Prognose august 2026.pdf

Foreløpig

Saksnr.: 060/26	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 20.08.2026	Tittel: Omsetningsavgift korn - kornåret 2026/2027	Saksnr.: 26/34582 - 4

Beskrivelse

Landbruks- og matdepartementet har vedtatt maksimalsats for omsetningsavgift for korn og oljefrø for kornåret 2026/2027 på 11,5 øre per kg, gjeldende fra 1. juli 2026.

Felleskjøpet Agri har lagt fram en avlingsprognose på 1 293 800 tonn norsk korn, eksklusive oljefrø og erter, derav 184 800 tonn mathvete. I prognosen er det tatt utgangspunkt i at 39 300 tonn havre blir benyttet som matkorn.

For kostnader til administrasjon og opplysningsvirksomhet er vedtatt budsjett for 2. halvår 2026 lagt til grunn, samt et prognosert budsjett for 1. halvår 2027, som tilsvarer budsjett for 2026 lagt til en justering på 3 prosent. Kostnader til faglige tiltak, KSL Matmerk og administrasjon av Omsetningsrådet er iht. vedtatt budsjett for 2026. Samlet kostnad til markedsregulering er satt til 63,2 mill. kroner.

Det legges til grunn at fondet for korn ved utgangen av kornåret er på ca. 10,3 mill. kroner, korrigert for reguleringskostnader fra 2025-avlingen. I FKAs styrevedtak av 17. august 2026, foreslås det at fondet for omsetningsavgift korn økes til 50 mill. kroner over to år. Det har en kostnad på 1 øre i sesongen 2026/27 og 2027/28. Inklusive tilpasning av fond og renteinntekter gir FKAs forslag en bruk av 85,2 mill. kroner til markedsregulering i kornåret 2026/2027.

Det foreslås en avgift på 6,5 øre per kg.

Hjemmel

Forskrift 1999-06-29 nr. 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk § 1.

Forutsetninger

Styret i FKA vedtar i sitt møte den 17. august 2026 forslag til omsetningsavgift for kornåret 2026/2027 på 6,5 øre per kg, gjeldende fra 1. juli 2026.

Vedlegg

Brev fra Felleskjøpet Agri av 17. august 2026. Innstilling er basert på dette brevet samt prognose for kornåret 2026/2027 av 13. august 2026.

Forslag til vedtak

Omsetningsavgiften på korn og oljefrø fastsettes for perioden fra 01.07.2026 til 30.06.2027, kornåret 2026/2027, til 6,5 øre per kg.

Foreløpig

Omsetningsavgift korn - kornåret 2026/2027

Bakgrunn

Felleskjøpet Agri (FKA) har i brev av 17. august 2026, foreslått en sats for omsetningsavgift for kornåret 2026/2027 på 6,5 øre per kg for korn og oljefrø som omsettes gjennom markedsordningen.

FKAs første prognose for kornåret 2026/2027 ble fastsatt 13. august 2026. Omsetningsrådet vedtok 22. juni 2026 et forslag om å sette maksimalsatsen for omsetningsavgift for kornåret 2026/2027 til 11,5 øre per kg. Landbruks- og matdepartementet meddeler i brev av 25. juni 2026 at de følger Omsetningsrådets tilråding. Forslaget til omsetningsavgift ligger innenfor maksimalsatsen. Det forutsettes at avgiften ligger fast hele kornåret, som vedtatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg 5. juni 2003.

FKA har ved beregning av omsetningsavgiften, etter tidligere anmodning fra Landbruksdirektoratet, ikke lagt inn sikkerhetsmargin i prognoseberegningene, men lagt inn nødvendig buffer i fondet for omsetningsavgift korn. FKA har tatt utgangspunkt i at fondet ved inngangen til kornsesongen 2026/2027 er på ca. 10,3 mill. kroner.

Det ble omdisponert 14 000 tonn hvete til fôr, samt overlagret 1 500 tonn bygg og 2 000 tonn havre etter sesongen 2025/2026. Kostnaden ved dette er henholdsvis 15,4 og 1,7 mill. kroner. Videre er kostandene til byggtiltak grunnet stort overskudd av bygg i sesongen 2025/26, tilsvarende 24,3 mill. kroner, trukket fra ved beregning av fondets størrelse ved inngangen til kornåret 2026/27.

Ved beregning av omsetningsavgiften legger FKA følgende til grunn:

- Arealet for 2026 er tilnærmet uendret fra 2025.
- En avlingsprognose på 1 293 800 tonn korn, eksklusive oljefrø og erter.
- En matkornandel på 57 % for hvete og 41 % for rug, basert på henholdsvis 10-års medianverdi for hvete og fem års medianverdi for rug.
- Forbruket av norske kornråvarer til mat er prognosert til 320 700 tonn, derav 260 700 tonn hvete, 15 500 tonn rug, 41 800 tonn havre og 2 700 tonn bygg. Dette gir et underskudd av norsk matkorn på 105 900 tonn.
- Forbruket av kraftfôr i kornåret 2026/2027 er prognosert til 2 076 000 tonn.
- Andel karbohydratråvarer i kraftfôret er satt til 71,0 prosent, en reduksjon på 0,9 prosent fra forrige kornår, til sammen 1 474 000 tonn. Korrigert for kli og svinn gir dette et rom for norsk korn på 1 421 000 tonn og dermed et underskudd av norsk fôrkorn på 353 000 tonn.
- Opplysningsvirksomhet og administrasjon er lagt inn som budsjettert for 2026, samt et prognosert budsjett for 1. halvår 2027.
- Administrasjon for Omsetningsrådet og faglige tiltak er lagt inn og budsjettert med de prosjekter som er vedtatt for 2026.
- Fondet for omsetningsavgift for korn økes med 25 mill. kroner til 50 mill. kroner.
- Det forutsettes at 15 000 tonn mathvete av norsk korn, legges på beredskapslager.

Landbruksdirektoratets vurderinger

I prognosen er det forutsatt at kornarealet er uendret. Siden tidspunkt for søknad om produksjonstilskudd medfører at arealtallene først blir tilgjengelige i november, er dette etter direktoratets vurdering, det best mulige anslaget.

Avlingen er fastsatt med grunnlag i anslag fra Norsk Landbruksrådgiving. Siden mesteparten av kornet fortsatt ikke er tresket, og at været de kommende ukene også vil ha betydning for andel mat og fôrkorn, har vedlagte prognose en del usikkerhetsfaktorer. Den vurderes likevel til å være det nærmeste det er mulig å anslå avlingen høsten 2026 per dags dato.

Ved beregning av maksimalavgiften i juni ble det lagt til grunn et avlingsnivå per dekar som var på nivå med 2022-avlingen, tilsvarende 1 409 000 tonn. Den første prognosen av 13. august 2026 viser et avlingsnivå som ligger 76 200 tonn under dette. Det ble videre forutsatt at høyeste kostnader til regulering av korn ville oppstå dersom tilgangen av korn med matkvalitet gav behov for nedskrivning til fôrkorn. Som grunnlag for maksimalsats ble det i juni forutsatt en matkornandel i hvete og rug på henholdsvis 75 og 20 prosent, som er tilsvarende høyeste matandel siste fem år. Matkornandelen er i prognosen av 13. august satt til 57 og 41 prosent for henholdsvis hvete og rug. Augustprognosen viser en større hveteavling sammenlignet med både forrige kornår og sammenlignet med fem års median. Det forventes at dette utløser overlagring.

Landbruksdirektoratets oppgaver over salg av kraftfôr i kalenderåret 2025 viser 2 028 124 tonn. FKA har for kornåret 2026/2027 forutsatt et kraftfôrforbruk på 2 076 000 tonn, som er ca. 50 000 tonn høyere enn salget i 2025. Salget per andre kvartal 2026 viser en økning på ca. 5 800 tonn i totalt salg sammenlignet med tilsvarende periode året før. Økningen er på fôr til fjørfe. Prognosert salg, slik FKA har lagt til grunn, er innenfor det som kan forventes.

FKA har ved prognosering av forbruket benyttet de samme prinsippene som tidligere. Landbruksdirektoratet har ingen merknader til dette.

I samsvar med tidligere vedtak i Omsetningsrådet, jf. budsjett for 2026 er følgende vedtatt: Administrasjonskostnader til FKA, inklusive prognoser, og Omsetningsrådet på hhv. 8,0 og 1,8 mill. kroner, midler til faglige tiltak og opplysningsarbeid, 28,8 mill. kroner. I tillegg er det lagt til grunn en prognosert økning til administrasjonskostnader og opplysningsarbeid for budsjettet for 2027.

Samlet utgjør dette 38,6 mill. kroner for kornåret 2026/2027.

Årets forslag til omsetningsavgift har tatt utgangspunkt i at det kan være behov for omdisponering av 15 tusen tonn og overlagring av 6,5 tusen tonn hvete til en samlet kostnad på 24,7 mill. kroner.

Økning av fondsstørrelse

I henhold til Landbruksdirektoratets regnskapsoversikt samsvarer beregningen av fondsstørrelses per 1. juli 2026 med direktoratets beregning når kostnader for markedsregulering fra kornåret 2025/2026 er tatt hensyn til.

I sitt forslag til omsetningsavgift har FKA lagt inn i en økning av fondets størrelse med 25 mill. kroner til 50 mill. kroner, over to år. Halvparten av denne økningen er forutsatt at skal skje i kornåret 2026/2027.

Argumentasjonen for denne økningen er at fondet har vært uendret på 25 mill. kroner siden 2008. Korrigert for inflasjon ville fondets verdi i dag tilsvart ca. 42 mill. kroner. Videre blir det påpekt økte kostnader til omdisponering av mathvete grunnet økt prisdifferanse mellom mat- og fôrkorn. Økningen forutsetter en kostnad på 1 øre per kg i innværende og neste kornår.

Behov for tilførte midler gjennom omsetningsavgiften blir ut fra ovenstående forutsetninger 85,2 mill. kroner.

Med en avling på 1 333 000 tonn, inkludert oljefrø og erter, tilsvarer dette en avgift på 6,4 øre per kg. FKA foreslår på dette grunnlaget at avgiften settes til 6,5 øre per kg.

Landbruksdirektoratet har ingen ytterligere kommentarer til beregningen av satsen for omsetningsavgift eller til forutsetningene som er lagt til grunn for denne, og anbefaler at forslaget godkjennes.

**Markedsregulators forslag til budsjett for markedsregulering for kornåret
2026/2027 (01.07.2026 til 30.06.2027)**

Kostnadsposter	tonn	kr/tonn	kr
Omdisponering	15 000	1360	20 400 000
Overlagring	6 500	660	4 290 000
Andre tiltak	0		
Administrasjon omsetningsrådet			1 800 000
Administrasjon og prognoser NFK			7 991 770
Faglige tiltak og opplysningsarbeid			28 757 410
Sum markedsreguleringskostnader 2026-avling			63 239 180
Tilpassing av fond (-)			27 164 625
Renteinntekter fond			5 215 000
Sum kostnader			85 188 805
Salgsavling inkl. proteinvekster, tonn		1 333 000	
Reguleringskostnader, øre/kg			6,4

Tidligere satser for omsetningsavgift på korn

Kornår	Maksimalsat, øre per kg	Endelig sats, øre per kg
2021/2022	4,0	2,5
2022/2023	2,5	2,0
2023/2024	6,0	3,0
2024/2025	4,0	1,0
2025/2026	7,5	5,5